

(Sc., 10 septembrie 1961, p. 3, col. 6); *brigadă pomi-viticolă* (un exemplu interesant, care ilustrează acțiunea factorului morfofonologic și în afara sferei sale tematice obișnuite; Rom. lib., 15 martie 1962, p. 1, col. 4); *caricatură etico-politică* (Sc., 7 iulie 1963, p. 2, col. 4); *consolidare economico-organizatorică* (Sc., 29 august 1961, p. 3, col. 1); *formațiune social-economică* (îmbinare deja fixată terminologic; Curs, II, p. 15); *lucrări gospodărești-edilitare* (Sc., 18 iunie 1962, p. 2, col. 3); *muncă politico-organizatorică* (Sc., 17 decembrie 1961, p. 2, col. 1); *organizație politico-administrativă* (LR, 1959, nr. 4, p. 33); *pregătire didactico-științifică* (Sc., 14 octombrie 1964, p. 1, col. 2); *pregătire politico-ideologică* (Rev. inv. sup., 1964, nr. 8, p. 9); *prezentare statistico-economică* (Inf. Buc., 17 mai 1962, p. 1, col. 1); *unități medico-sanitare* (Inf. Buc., 26 iunie 1962, p. 1, col. 1).

În pofida faptelor de mai sus, sînt de părere că factorul morfofonologic, prin el însuși, în afara corelației cu alți factori lingvistici, nu poate explica satisfăcător topica elementelor componente ale adjectivelor compuse. O examinare mai cuprinzătoare a materialului cules arată că, în concordanță cu ultima remarcă a Halinei Mirska, criteriul morfofonologic este subordonat factorului semantic (mai larg — conținutului) și-și exercită acțiunea numai dacă nu contravine acestuia. În fapt, componentul care trebuie subliniat pentru importanța ce i-o conferă vorbitorul ocupă, de regulă, primul loc, chiar și în cazul cînd se sustrage acțiunii factorului morfofonologic, respectiv cînd nu se pretează la prescurtarea formei și nu-și reduce numărul de silabe față de elementul următor. Dacă ne referim la adjectivale care desemnează relații dintre țări și popoare, menite tocmai să confirme valabilitatea acestui factor, nu e greu de dovedit că, bunăoară, *anglo-francez* și *franco-englez* nu înseamnă neapărat același lucru și nu pot fi oricînd substituite unul altuia. Mai mult, compuse ca *franco-sovietic* (2 + 3 silabe) și *sovieto-francez* (3 + 2 silabe) (nu «sovietico-francez»!) pot releva o anumită contradicție chiar în cadrul factorului morfofonologic însuși: deși ambii termeni dispun, în principiu, de o «formă prescurtată», «tendința spre scurtime» nu se realizează decît în prima formație. Dacă factorul morfofonologic ar acționa de sine stătător, teoretic n-ar fi admisibilă cea de-a doua formație. Atestarea ei, totuși, în practica limbii vădește prioritatea momentului semantic în determinarea topicii componentelor.

Adesea factorul morfofonologic poate nici să nu se manifeste, fără ca aceasta să împiedice gruparea elementelor compusului potrivit ideii care trebuie cu precădere subliniată. Dacă am vrea, de exemplu, să asociem adjectivale «*norvegian*» și «*portughez*», ar trebui să mărim chiar numărul de silabe al fiecărui termen, care nu cunoaște o formă prescurtată, prin adăugarea vocalei de legătură *o*: *norvegiano-portughez* și *portughezo-norvegian*.

În acest sens trebuie înțeleasă, de pildă, formația *comunicatul cehoslovacoghanes* («Sc.», 5 august 1961, p. 6, col. 5): faptul că documentul în chestiune a fost elaborat la Praga a impus plasarea pe primul loc a unui termen format din 5 silabe, față de 2, cît numără al doilea.

Abordînd de pe aceste poziții problema compuselor prin coordonare din afara grupului tematic al adjectivelor formate de la nume de popoare și țări, constatăm prezența unui mare număr de formații care infirmă precumpănirea criteriului formal în determinarea topicii elementelor constitutive: *activitate economico-gospodărească* (Sc., 4 martie 1961, p. 1, col. 2); *activitate ideologico-științifică* (Curs, II, p. 24); *activitate politico-culturală* (Sc., 24 octombrie 1962, p. 2, col. 6); *activitate politico-literară* (Gaz. inv., 27 aprilie 1962, p. 7.